

Received: October 18, 2017
Accepted: December 07, 2017
Published Online: December 09, 2017

AJ ID: 2017.05.02.ECON.01
DOI: 10.17093/alphanumeric.349358

Examination of Affecting Variables for Youth Unemployment with Cointegration Analysis

Erkan Arı, Ph.D. *

Assist. Prof, Department of Econometrics, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Dumlupınar University, Kütahya, Turkey, erkan.ari@dpu.edu.tr

Ayşegül Yıldız

Res. Assist., Department of Econometrics, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Dumlupınar University, Kütahya, Turkey, aysegul.yildiz@dpu.edu.tr

* Dumlupınar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Dumlupınar Üniversitesi Evliya Çelebi Kampüsü Tavşanlı Yolu 10. km Kütahya / Türkiye

ABSTRACT

The increase in the youth unemployment rates in the face of the rapidly increasing population in recent years reveals that the employment status of the young population is not sufficient. Therefore, examination of young unemployment is of great importance. In this study; using from the annual world bank data for the period 1988-2015, the long-run relationship between young unemployment rate in Turkey, higher education enrollment rate and population growth rate was examined by Johansen Cointegration Analysis. Analysis of the data used Eviews 8 program. Long-term problems have been eliminated with the Vector Error Correction Model (VECM). Findings at the end of the study revealed the existence of a long-term positive relationship between higher school enrollment rate and population growth rate on youth unemployment.

Keywords:

Youth Unemployment, Population Growth, Schooling Rate, Cointegration

Eşbütünleşme Analizi İle Genç İşsizliği Etkileyen Değişkenlerin Araştırılması

ÖZ

Son yıllarda hızla artan nüfus karşısında genç işsizlik oranlarının yükselmesi, genç nüfusun istihdamına yönelik çalışmaların yeterli olmadığını ortaya koymaktadır. Dolayısıyla genç işsizliğinin incelenmesi büyük önem arz etmektedir. Bu çalışmada; 1988-2015 dönemine ait dünya bankasından elde edilen yıllık veriler kullanılarak Türkiye’de genç işsizlik oranı, yükseköğretim okullaşma oranı ve nüfus artış hızı arasındaki uzun dönemli ilişki Johansen eşbütünleşme analizi yöntemiyle incelenmiştir. Verilerin analiz edilmesinde Eviews 8 programı kullanılmıştır. Uzun dönemde karşılaşılan sorunlar ise Vektör Hata Düzeltme Modeli (VECM) ile giderilmiştir. Çalışma sonucunda elde edilen bulgular, yükseköğretim okullaşma oranı ve nüfus artış hızının genç işsizliği üzerinde uzun dönemde pozitif bir ilişkinin varlığını ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler:

Genç İşsizlik, Nüfus Artışı, Okullaşma Oranı, Eşbütünleşme Analizi

Bu çalışmanın bir kısmı Muğla’da düzenlenen III. Uluslararası Girişimcilik, İstihdam ve Kariyer Kongresinde sunulmuştur.

1. Giriş

Ülkelerin kalkınmasında önemli rol oynayan genç nüfusun işsizlik sorunu günümüzde uluslararası bir boyut kazanmıştır. Türkiye'yi diğer gelişmiş ülkelerden ayıran ve bu soruna neden olan etkenler ise; ülkemizde genç işsizlik oranlarının yüksek olması ve Türkiye'nin diğer ülkelerdeki yaş gruplarına göre genç nüfus sayısının çok daha fazla olmasıdır (Bayraktar ve İncekara, 2013: 15).

Üreten, kendini yenileyen ve geliştiren genç nüfusa sahip olmak, ülke ekonomilerinin kalkınmasında motive edici güç olarak değerlendirilmektedir (Günaydın ve Çetin, 2015: 18). Kendini geliştiren ve yenileyen, yeni fikirlere açık olan, projeler üreten genç bir nüfusun ekonomik büyümeyi pozitif yönde etkilemesi şüphesiz kaçınılmazdır. Burada önemli olan genç nüfusun enerjisinden onları doğru işlerde istihdam ederek yararlanmaktır.

İşsizlik toplumların her kesimini etkilemekle beraber, en çok gençler arasında hissedilmektedir. 2007 yılında meydana gelen küresel krizle bu durum daha çok kendini gösterirken, 2012-2013 yılları arasında yaşanan küresel ekonomik gerginlik işsizlik sorununu gençler üzerinde daha da belirgin hale getirmiştir (Murat ve Şahin, 2011). 2014 yılına gelindiğinde dünyada genç işsizlik oranının %13 'le 73 milyon olduğu belirlenmiştir (ILO, 2015: 21).

Türkiye'de 1990-2015 yılları arasındaki işsizlik ve genç işsizlik oranlarına bakıldığında; 15-24 yaş arası genç işsizliğin yetişkin işsizliğine göre iki kat daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Örneğin, 2014 yılı için 15-24 yaş arası işsiz genç oranı 17.9 iken; 15 yaş ve üzeri işsiz oranı 10.1'dir. (Günaydın ve Çetin, 2015: 21). 16 Ekim 2017 tarihinde hazırlanan Türkiye İstatistik Kurumu (TUIK) raporuna göre ise genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranının 2016 yılında %19.8; 2017 yılında ise %21.1 olduğu göze çarpmaktadır. 2016 yılında çalışmayan ve eğitimde olmayan gençlerin oranı toplam nüfusa göre %26.3 iken bu oran 2017 yılında %26.7 olarak tespit edilmiştir (TUIK, 2017: İşgücü İstatistikleri).

Literatür incelendiğinde, genç işsizliğin ortaya çıkmasında birçok makro değişken bulunmaktadır; var olan mevcut işler, verilen ücretler, mobilite, tavırlar, nitelikler, genç nüfusun hızlı artışı, okullaşma oranı, alternatif işler bunlardan bazılarıdır. Bu değişkenler içerisinde artan nüfusun, özellikle genç nüfusun hızlı artışının ve yükseköğretim okullaşma oranının etkilerinin genç işsizlik üzerinde oldukça önemli etkiye sahip olduğu belirtilmiştir (Gündoğan, 1999; 68; Bayraktar ve İncekara, 2013: 68).

Son yıllarda hızla artan nüfus karşısında genç işsizlik oranlarının yükselmesi, genç nüfusun istihdam durumunun yeterli olmadığını ortaya koymaktadır. Dolayısıyla genç işsizliğinin incelenmesi büyük önem arz etmektedir. Bu çalışmada; 1988-2015 dönemine ait dünya bankasından elde edilen yıllık veriler kullanılarak Türkiye'de genç işsizlik oranı, yükseköğretim okullaşma oranı ve nüfus artış hızı arasındaki uzun dönemli ilişki Johansen eşbütünleşme analizi yöntemiyle incelenmiştir. Uzun dönemde karşılaşılan sorunlar ise vektör hata düzeltme modeli (VECM) ile giderilmiştir.

2. Literatür Taraması

Literatürde genç işsizlik sorununu inceleyen pek çok çalışma mevcuttur. Korkmaz vd., (2016) Türkiye’de istihdam ve eğitim arasındaki ilişkiyi ekonometrik yöntemlerle belirlemek amacıyla 2005-2015 dönemine ait aylık verilerine birim kök testi, korelasyon analizi, granger nedensellik ve eş bütünleşme testlerini uygulamıştır. Elde edilen bulgular sonucunda; eğitim düzeyinin istihdamda belirleyici bir faktör olduğu ortaya konulmuştur. Ayrıca, ilk, orta ve yükseköğretim düzeylerinin uzun vadede istihdam düzeyleriyle pozitif ilişkili ve bu ilişkinin yükseköğrenim seviyesinin lehine olduğu belirtilmiştir.

Sertkaya ve Okur (2016), genç işsizliğin belirleyicilerine yönelik olarak ekonomik büyüme, enflasyon arasındaki ilişkiyi Granger nedensellik analizi ile incelemiştir. Sonuçta, ekonomik büyüme, enflasyon ve yükseköğretim okullaşma oranından genç işsizliğine doğru tek yönlü bir ilişki belirlenmiştir.

Günaydın ve Çetin (2015), 1988-2013 yılları arasında genç işsizlik üzerinde etkili olabileceğini düşündüğü kişi başına reel gelir, ticari açıklık, enflasyon ve doğrudan yabancı sermaye arasındaki ilişkiyi Granger nedensellik analizi ile ortaya koymuştur. Çalışmanın sonucunda, genç işsizlik ve doğrudan yabancı sermaye arasında çift yönlü bir nedensellik olduğu tespit edilmiştir.

Sayın (2012), Türkiye’de 1988-2010 döneminde eğitim ve büyümenin genç işsizliğine etkisini Vektör Otoregresif (VAR) Model uygulayarak ekonometrik bir yaklaşımla incelenmiştir. Çalışmada elde edilen bulgular sonucunda, uzun dönemde genç işsizliğini en çok etkileyen değişkenlerin büyüme ve yükseköğretim okullaşma olduğu sonucuna varılmıştır.

O’Higgings (2003) gelişmekte olan ülkeler ve geçiş ülkeleri üzerinde gençlerin işgücü piyasasındaki eğilimlerini ele aldığı çalışmasında genç işsizliğinin, nüfus artışı ve işgücü koşullarından etkilenmekte olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Taşçı vd.’nin (2005), Türkiye’de gençlerin işsizlik süreleri isimli ele aldıkları çalışmasında, lise mezunlarının iş bulma olasılığının meslek yüksekokulu mezunlarına kıyasla daha yüksek olduğunu saptanmıştır. Ayrıca yükseköğretimin iş bulma ihtimalini arttırıcı bir etkiye sahip olduğu belirlenmiştir.

Plümper ve Schneider (2007) Almanya’da 1975-2000 dönemini kapsayan verileri kullanarak işsizlik ve yükseköğrenim arasındaki ilişkiyi panel sabit etkiler modelini kullanarak araştırmıştır. Ampirik sonuçlar, yükselen işsizlik oranlarının üniversite kayıt oranının artmasına sebep olduğu ancak öğrenci başına harcamaların önemli ölçüde azalttığı hipotezini sağlam bir şekilde desteklemiştir.

Wajid ve Kalil (2013), Pakistan’da nüfus artışının işsizlik üzerindeki etkisini araştırdığı çalışmada, verilerin analizinde Johansen eşbütünleşme testi ve hata düzeltme modelini kullanmıştır. Çalışma sonucunda, uzun dönemde şehir nüfusu artışı, enflasyonun işsizliği arttırdığı, ekonomik büyümenin ise işsizliği azalttığı belirlenmiştir.

3. Yöntem

Ekonometrik tahminlerde değişkenler arasındaki regresyon ilişkisinin anlamlı olması için değişkenlerin durağan ya da aynı dereceden bütünlük olması gerekmektedir. Granger ve Newbold (1974) durağan olmayan zaman serileriyle yapılan analiz sonucunda gerçekte var olmayan ilişkilerin ortaya çıkabileceğini göstermiştir. Sahte regresyon olarak nitelendirilen bu durumun ortadan kaldırılabilmesi için analize dahil edilecek değişkenlerin durağanlaştırılması gerekmektedir. Bu nedenle öncelikle değişkenlerin durağan olup olmadıkları ADF (Augmented Dickey-Fuller) ve PP (Phillips-Perron) birim kök testi yardımıyla araştırılmaktadır (Gujarati, 2004: 798).

ADF denklemleri, Dickey-Fuller denklemlerinde bağımlı değişkenin gecikmeli değerlerinin modele dahil edilmesi sonucu elde edilmektedir. Gecikmeli değerlerin Dickey-Fuller denklemlerine ekstra terim olarak eklenmeleri bu denklemleri genişletmektedir. ADF denklemleri Eşitlik 1, 2 ve 3'te gösterilmiştir..

$$\Delta Y_t = \delta Y_{t-1} + \sum_{j=1}^p \delta_j \Delta Y_{t-j} \varepsilon_t \quad \tau - \text{istatistigi} \quad (1)$$

$$\Delta Y_t = \mu + \delta Y_{t-1} + \sum_{j=1}^p \delta_j \Delta Y_{t-j} \varepsilon_t \quad \tau_\mu - \text{istatistigi} \quad (2)$$

$$\Delta Y_t = \mu + \beta t + \delta Y_{t-1} + \sum_{j=1}^p \delta_j \Delta Y_{t-j} \varepsilon_t \quad \tau_\tau - \text{istatistigi} \quad (3)$$

Bu yaklaşım sonucunda kalıntılardaki otokorelasyon ortadan kaldırılmış olmaktadır. Birim kök testlerinde, gecikme sayısı olan p 'nin ne olacağını belirlemek için genelde Akaike bilgi kriteri (AIC) ile Schwarz bilgi kriteri (SIC) kullanılır (Sevüktekin ve Çınar, 2014). Durağan olmayan serilerde fark alma işlemleri ile geçici değişkenlerin etkisi yok edilebilir. Ancak bu işlemlerin seriler arasındaki uzun dönem ilişki ihtimalini ortadan kaldırma ihtimali vardır. Eşbütünlük analizi ile değişkenlere ait seriler durağan olmasalar bile bu serilerin durağan bir kombinasyonunun var olabileceği ve varsa bunun belirlenebileceği ifade edilmektedir (Tari, 2010: 415).

Eşbütünlük analizine göre $I(0)$ da durağan olmayan X_t ve Y_t gibi iki değişkenin herhangi bir $I(d)$ noktasında durağan olması durumunda doğrusal birleşimi durağan olabilmektedir.

$$X_t = b_1 + b_2 Y_t + \mu_t \quad (4)$$

$$\mu_t = X_t - b_1 - b_2 Y_t \quad (5)$$

denkleminde μ_t 'nin doğrusal bileşimi $I(0)$ da durağan olarak tespit edildiği takdirde, X_t ve Y_t değişkenlerinin eşbütünlük olduğu ifade edilmektedir (Gujarati, 2009:726).

Değişkenler arasındaki uzun dönemli ilişkinin varlığını tespit edebilmek amacıyla kullanılan yöntemlerden biri Johansen (1990) eşbütünlük analizidir. Bu yöntem olabilirlik oranlarını (likelihood ratio) elde etmek için değişkenlerin eşbütünlük olması durumunda kullanılan vektör hata düzeltme modelinin hesaplanmasını gerektirir (Barışık ve Demircioğlu, 2006). Vektör hata düzeltme modeli (VECM), kullanılan değişkenlerin eşbütünlük olması durumunda uygulanabilir. Model bütün

değişkenlerin bağımlı değişken olarak kullanılması ve bunlara hata düzeltme (ECM) teriminin eklenerek uygun gecikmede tahmin edilmesi şeklinde çalışmaktadır. Tahmin sonucunda hata düzeltme teriminin t istatistiği, seriler arasındaki uzun süreli nedenselliği; modeldeki diğer değişkenlerin bütün parametrelerine birden uygulanan WALD testinin sonucu ise, kısa süreli nedenselliği temsil etmektedir (Sertkaya ve Okur, 2016:164).

Çalışmada kullanılan verilerin analiz edilmesinde Eviews 8 programı kullanılmıştır. Analiz kısmında öncelikle birim kök testleri uygulanmış ve serilerin aynı dereceden durağan olup olmadıklarına bakılmıştır. Türkiye’de genç işsizlik oranı, yükseköğretim okullaşma oranı ve nüfus artış hızı değişkenleri arasındaki uzun dönemli ilişki Johansen eşbütünlüme yöntemi ile incelenmiştir. Vektör hata düzeltme modeli ile uzun dönemde karşılaşılan sorunlar giderilmiştir.

4. Bulgular

Durağan olmayan serilerde ortaya çıkabilecek sahte regresyon problemini ortadan kaldırmak ve güvenilir olmayan, yorumlanması zor sonuçların elde edilmesini engellemek amacıyla öncelikle serilerin durağanlığı ampirik çalışmalarda sıklıkla kullanılan Augmented Dickey-Fuller (ADF) birim kök testiyle incelenmiştir. ADF birim kök testi sonucu Tablo 1’de verilmiştir.

Değişkenler	Düzye Değeri		Birinci Farkı	
	Sabitli	Trend+Sabitli	Sabitli	Trend+Sabitli
lnGİ	-2.5378	-2.9059	-4.9515*	-4.8169*
lnNA	-2.2390	-1.6930	-6.2609*	-6.3135*
lnYÖÖ	0.2028	-1.2125	-4.1062*	-4.0173**

* ve ** sırasıyla %1 ve %5 düzeyinde MacKinnon kriterine göre anlamlılığı göstermektedir. (Gİ: Genç İşsizliği; NA: Nüfus Artışı; YÖÖ: Yükseköğretim Okullaşma Oranı). Eviews 8 programı kullanılarak oluşturulmuştur.

Tablo 1. ADF Birim Kök Testinin Sonuçları

Tablo 1 incelendiğinde, ADF test istatistiğine göre genç işsizlik, nüfus artış hızı ve yükseköğretim okullaşma oranı serileri düzeyde durağan değilken, birinci farkları alındığında ADF test istatistiğinin değeri %1 ve %5 anlamlılık seviyesinde MacKinnon kritik değerinden büyük olduğundan serilerin durağanlaştığı görülmektedir. Serilerin birinci fark değerleri için birim kök olduğunu ifade eden sıfır hipotezi reddedilmiştir. Çalışmada kullanılan tüm değişkenlerin durağanlık mertebesi $I(1)$ ’dir.

Lag	LogL	LR	FPE	AIC	SC	HQ
0	19.69132	NA	5.00e-05	-1.390944	-1.243687	-1.351876
1	97.29653	129.3420	1.66e-07	-7.108044	-6.519017	-6.951775
2	135.0763	53.52130	1.57e-08	-9.506356	-8.475559	-9.232885
3	152.0970	19.85752*	9.00e-09*	-10.17475*	-8.702183*	-9.784078*
4	159.9166	7.167922	1.25e-08	-10.07638	-8.162042	-9.568505

Tablo 2. Uygun Gecikme Uzunluğunun Belirlenmesi

Tablo 2 incelendiğinde modelde en uygun gecikme uzunluğu tüm bilgi kriterlerine göre 3 olarak seçilmiştir. Değişkenler aynı düzeyde durağan olduklarından aralarındaki uzun dönemli ilişkiyi incelemek amacıyla Johansen eşbütünlüme testi uygulanmıştır. Johansen eşbütünlüme testi sonucu Tablo 3’te verilmiştir.

İz İstatistiğine Göre Eşbütünleşme Testi				
Hipotezler	Özdeğer	İz İstatistiği	%5 Kritik Değer	Olasılık
$r = 0^*$	0.667665	45.77807	35.01090	0.0025
$r \leq 1^*$	0.532517	19.33936	18.39771	0.0369
Maximum Özdeğer İstatistiğine Göre Eşbütünleşme Testi				
Hipotezler	Özdeğer	Maksimum Özdeğer İstatistiği	%5 Kritik Değer	Olasılık
$r = 0^*$	0.667665	26.43872	24.25202	0.0253
$r \leq 1^*$	0.532517	18.24941	17.14769	0.0345

Tablo 3. Johansen Eşbütünleşme Testi Sonuç Tablosu

Tablo 3 incelendiğinde, Johansen eşbütünleşme testi sonucunda hesaplanan İz istatistiği ve Maksimum Öz Değer test istatistiği değerleri kritik değerden büyük olduğundan %5 anlamlılık düzeyinde modelde iki koentegrasyon vektörünün bulunduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla Johansen eşbütünleşme testiyle ulaşılan sonuçlara bakarak genç işsizlik oranı, nüfus artış hızı ve yükseköğretim okullaşma oranı serilerinin uzun dönemde birbirlerini etkilediğini söylemek mümkündür.

İncelediğimiz değişkenler arasında eşbütünleşme ilişkisinin bulunması, değişkenlerin kısa dönemdeki dengeden sapma eğilimlerinin vektör hata düzeltme modeli çerçevesinde ele alınabileceğini göstermektedir.

	Katsayı	Std. hata	t-istic
ECM_{t-1}	-1.940577	0.633543	-3.063057*
D(lnG(-1))	1.011252	0.493973	2.047181***
D(lnG(-2))	0.921002	0.360190	2.556990**
D(lnG(-3))	0.140766	0.252147	0.558270
D(lnNA(-1))	1.551399	1.946394	0.797063
D(lnNA(-2))	3.986115	3.623123	-1.100188
D(lnNA(-3))	3.249466	2.479699	1.310427
D(lnYÖÖ(-1))	1.590411	0.753835	2.109760**
D(lnYÖÖ(-2))	1.390882	0.644746	2.157254***
D(lnYÖÖ(-3))	1.004806	0.623238	1.612234
Sabit	-0.173316	0.118955	-1.456988
Trend	-0.008545	0.004545	-1.880098***

$R^2 = 0.7435$ Adjusted $R^2 = 0.5085$ DW= 2.0427 F=3.1634(0.029)

Jarque Bera Normallik Sinaması = 1.0474 (0.5923) Breusch-Godfrey = 0.6416 (0.2725)

Breusch Pagan-Godfrey = 0.8773 (0.7499)

*, **, *** sırasıyla %1 ve %5 ve %10 anlamlılık düzeyini göstermektedir

Tablo 4. Vektör Hata Düzeltme Modeli Sonuçları

Uygulamada, hata düzeltme parametresinin istatistiksel olarak anlamlı ve negatif olması beklenir. Hata düzeltme modelinin test sonuçlarına göre, hata düzeltme katsayısı -1.94 olasılık değeri ise 0.0098 olduğundan hata düzeltme mekanizması çalışmaktadır ve bir dönemde meydana gelen dengesizlik sonraki dönemde düzelebilecektir. Dolayısıyla ilgili dönem için kurulan modelde uzun dönem ilişkisi tutarlıdır ve bu durum, dengeden sapma olduğunda uzun dönemde tekrar dengeye gelineceğini göstermektedir. Sisteme giren bir şokun etkisi $1/1.94=0.51$ dönem sonra ortadan kalkacaktır. Kısa vadeli sonuçlar ile ilgili olarak, nüfus artış hızı genç işsizlik oranını pozitif yönde etkilemekte ancak bu sonuç istatistiksel olarak anlamlı bulunmamaktadır. Yükseköğretim okullaşma oranı ise genç işsizlik oranı üzerinde pozitif etki yaratmaktadır. Bu sonuç %5 önem düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı

bulunmuştur. Yapılan testler VEC modelinin kararlı bir yapıda olduğunu göstermektedir. Breusch-Godfrey sınaması, modelde ardışık bağımlılık probleminin bulunmadığını ve modelin seri korelasyona sahip olmadığını göstermektedir. Breusch Pagan sınamasına göre, değişen varyans yoktur, sabit varyans varsayımı geçerlidir. Jarque-Bera test sonucu ise hata terimlerinin normal dağılıma sahip olduğunu göstermektedir.

5. Sonuç ve Öneriler

Türkiye'nin 1988-2015 dönemine ait yıllık verileri kullanıldığı bu çalışmada, genç işsizlik oranı, nüfus artış hızı ve yükseköğretim okullaşma oranı arasındaki uzun dönemli ilişki Johansen eşbütünlüme analizi ile ortaya konulmuştur. Analiz sonucunda eşbütünlük olduğu belirlenen seriler arasında uzun dönemli ilişki olduğu tespit edilmiş vektör hata düzeltme modeli ile belirleyiciler arasında oluşabilecek bir etkinin uzun dönemde dengeye gelebileceği ifade edilmiştir.

Elde edilen bulgular değerlendirildiğinde yükseköğretim okullaşma oranının nüfus artış hızı değişkenine göre genç işsizliği üzerinde daha önemli bir etkiye sahip olduğu görülmüştür. Yükseköğretim okullaşma oranı arttıkça nitelikli işgücü arzı da arttığından genç işsizlik oranları yükselmektedir. Literatürde, çalışma sonucuyla örtüşecek şekilde benzer çalışmalara rastlamak mümkündür. O'Higgings (2003) gençlerin işgücü piyasasındaki eğilimlerini ele aldığı çalışmada da genç işsizliğinin, nüfus artışından etkilenmekte olduğu sonucuna ulaşmıştır. Sayın (2012), eğitim ve büyümenin genç işsizliğine etkisini araştırdığı çalışmada, uzun dönemde genç işsizliğini en çok etkileyen değişkenin büyüme ve yükseköğretim okullaşma olduğunu belirlemiştir. Sertkaya ve Okur (2016), genç işsizliğinin belirleyicilerine yönelik olarak ekonomik büyüme, enflasyon ve yükseköğretim okullaşma arasındaki ilişkiyi araştırdığı çalışmada, ekonomik büyüme, enflasyon ve yükseköğretim okullaşma oranından genç işsizliğine doğru tek yönlü bir ilişki belirlenmiştir.

Bu anlamda genç işsizlik oranlarını düşürmek için eğitim odaklı politikalar izlenmesi tavsiye edilebilir. Yükseköğretim öğrencilerinin işgücüne katılımlarını arttırabilmek amacıyla danışmanlık hizmeti sağlanabilir ve öğrencilerin yeteneklerini sergileyebilecek uygun alanlara yönlendirilmesi gerçekleştirilebilir. Bununla birlikte ülkemizdeki artan nüfus ve kırsaldan şehirlere olan göç olayı ile beraber şehirlerde işgücü potansiyeli giderek artmakta ancak bu işgücünü karşılayacak istihdam olanağı yaratılamamaktadır. Dolayısıyla sürekli azalma eğiliminde olan işgücüne katılım oranının arttırılması amacıyla, iş alanlarına uygun çeşitli projelerin yürürlüğe girmesi sağlanabilir.

Kaynakça

- Barışık, S., & Demircioğlu, E. (2012). Türkiye'de Döviz Kuru Rejimi, Konvertibilete, İhracat-İthalat ilişkisi (1980-2001) 17. Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi, 2(3), 71-84.
- Bayraktar, S., & İncekara, A. (2013). Türkiye'nin Genç İşsizlik Profili. Çalışma İlişkileri Dergisi, 4(1), 15-38.
- Granger, C. W., & Newbold, P. (1974). Spurious regressions in econometrics. Journal of econometrics, 2(2), 111-120.
- Günaydın, D., & Çetin, M. (2015). Genç İşsizliğin Temel Makroekonomik Belirleyicileri: Ampirik Bir Analiz. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 22, 17-34.

- Gündoğan, N. (1999). Genç İşsizliği ve Avrupa Birliği'ne Üye Ülkelerde Uygulanan Genç İstihdam Politikaları. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, 54(1), 63-79.
- ILO (2015). World Employment and Social Outlook Geneva. International Labour Office, Geneva.
- Johansen S, Juselius, K. (1990). "Maximum Likelihood Estimation and Inference on Cointegration with Application to the Demand for Money," Oxford Bulletin of Economics and Statistics, Vol.52:165-178.
- Korkmaz, M., Yücel, A. S., Aytaç, A., Yıldız, K., Şahbudak, E., Aydoğan, Y., ... & Şengün, H. (2016). Analysis Of The Relationship Between Employment And Education With Different Econometric Methods. Uhab Journal, 16.
- Murat, S., & Şahin, L. (2011). AB'ye Uyum Sürecinde Genç İşsizliği, İTO, Yayın No: 2011-35, İstanbul.
- N Gujarati, Damodar. (2004). Basic econometrics. Fourth Edition, The McGraw- Hill Compaines, New York.
- Gujarati, D. (2009). Basic Econometrics, Fifth Edition, The McGraw Hill Companies, Hill Comapnies, New York.
- O'Higgins, N. (2003). Trends in the youth labour market in developing and transition countries.
- Plümper, T., & Schneider, C. J. (2007). Too much to die, too little to live: unemployment, higher education policies and university budgets in Germany. Journal of European Public Policy, 14(4), 631-653.
- Sayın, F. (2012). Türkiye'de 1988-2010 Döneminde Eğitim ve Büyümenin Genç İşsizliğine Etkisinin Analizi. H+46cgh+, 13(4). 33-53.
- Sertkaya, Y., & Okur, A. (2016). Türkiye'de Genç İşsizliğinin Belileyicilerine Yönelik Ekonometrik Bir Analiz. Ardahan Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 3, 155-168.
- Sevüktekin, M., & Çınar, M. (2014). Ekonometrik Zaman Serileri Analizi. Eviews Uygulamalı. Dora Kitabevi, 4. Baskı, Bursa.
- Tarı, R. (2010). Ekonometri. Umuttepe Yayınları, 6. Basım, Yayın No:32, Kocaeli.
- Taşçı, H. Mehmet, Darıcı, B. (2005). Youth Enemployment Duration in Turkey. METU Studies in Development, 32, 517-545.
- Türkiye İstatistik Kurumu (TUİK), 2017. İşgücü İstatistikleri. Haber Bülteni.
- Wajid, A., & Kalil, R. (2013). The Impact of Inflation and Economic Growth Unemployment: Time Series Evidence from Pakistan, Prooceding of 3rd.